

Agendapunt: 11.

Onderwerp:	Voortgang pilot noodsteun- en coördinatiepunten
Datum:	8 oktober 2026
Portefeuillehouder:	Mevr. E. van Lente
Sector:	Weerbaarheid
Bijlage(n):	-
Ter besluitvorming/ter bespreking/ter informatie:	Ter informatie

Gevraagd besluit

Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd:

- Kennis te nemen van de voortgang, uitvoering en het vervolgtraject van de pilot noodsteun- en coördinatiepunten binnen het programma Weerbaarheid.

Toelichting voorstel

Toelichting voorstel

Veiligheidsregio Groningen voert samen met de gemeenten Westerkwartier en Eemsdelta een pilot uit met noodsteunpunten en coördinatiepunten. Deze pilot maakt onderdeel uit van een landelijke pilot, in het kader van de bestuurlijke opdracht weerbaarheid. Veiligheidsregio's zijn opgeroepen om ervaring op te doen met voorzieningen die ondersteuning kunnen bieden tijdens langdurige maatschappelijke ontwrichting, zoals een grootschalige uitval van elektriciteit en telecommunicatie. Het scenario dat voor de pilots wordt gebruikt is een stroomuitval van 72 uur (BO72). Binnen Groningen worden twee noodsteunpunten ingericht (Den Horn en Farmsum) en twee coördinatiepunten (Zuidhorn en Delfzijl).

De pilot richt zich op de vraag hoe inwoners ondersteund kunnen worden wanneer reguliere communicatie- en informatievoorzieningen grotendeels wegvallen. In een situatie waarin telefonie en internet zijn uitgevallen en 112 niet bereikbaar is, moet een alternatieve noodinfrastructuur beschikbaar zijn waarmee inwoners informatie kunnen verkrijgen, signalen kunnen delen en 112-meldingen kunnen doorgeven. De pilot moet inzicht geven in de vraag of deze systematiek praktisch uitvoerbaar is en wat dit vraagt van gemeenten, crisisorganisatie, hulpdiensten, middelen en bemensing.

Een noodsteunpunt is een fysieke locatie, die in de pilotfase vier kerntaken vervult die door het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) zijn bepaald:

1. Informatievoorziening aan inwoners
Het ontvangen van actuele en relevante informatie vanuit de crisisorganisatie en het verstrekken hiervan aan inwoners die op het noodsteunpunt aanwezig zijn.
2. Aannemen en doorzetten van meldingen
Het ontvangen van 112-meldingen van inwoners en het, indien nodig, zorgvuldig doorzetten naar het coördinatiepunt, die vervolgens zorgt voor de uitruk van brandweer, politie of ambulance.
3. Registreren en verbinden van initiatieven en hulpvragen (makelaarsfunctie)
Het zichtbaar maken van hulpvragen en maatschappelijk initiatief en het verbinden daarvan.
4. Signaalfunctie
Lokale knelpunten of signalen van onrust worden gedeeld met het coördinatiepunt en/of gemeentehuis.

Het coördinatiepunt ondersteunt de noodsteunpunten en vervult een rol bij de afhandeling van noodmeldingen, informatie-uitwisseling en de verbinding met de regionale crisisorganisatie.

Naast de Groningse gemeenten en de VRG (incl. brandweer) zijn ook politie, ambulancezorg en Meldkamer Noord-Nederland betrokken bij de voorbereiding en uitvoering van de pilot. Daarnaast vindt regelmatige afstemming plaats met de veiligheidsregio's Fryslân en Drenthe. Deze samenwerking hangt samen met de gezamenlijke meldkamerstructuur in Noord-Nederland, maar wordt ook benut om ervaringen, testresultaten en leerpunten uit te wisselen.

Scope van de test- en oefenaanpak

In het najaar wordt via een reeks samenhangende test- en oefenmomenten toegewerkt naar een praktijktest per pilotgemeente. De gekozen aanpak is erop gericht om stapsgewijs ervaring op te doen, bevindingen te verwerken en onderdelen gedurende de pilot verder aan te scherpen.

1. Testen van communicatiemiddelen en verbindingen

De eerste fase bestaat uit technische testen van communicatiemiddelen en verbindingen tussen noodsteunpunten, coördinatiepunten en crisisorganisatie. De focus ligt op DMO (mobilofoons/portofoons) en satelliettelefoons. DMO is een veelgebruikte manier om rondom een incident directe nabije communicatie te hebben. Met de test wordt bezien in hoeverre de afstand tussen een noodsteunpunt en coördinatiepunt kan worden overbrugd, waarbij dit afhankelijk kan zijn van weersomstandigheden en factoren als bebouwing en hoogbouw.

2. Afzonderlijk beoefenen noodsteunpunten en coördinatiepunten

Vervolgens worden noodsteunpunten en coördinatiepunten afzonderlijk beoefend. Daarbij wordt gekeken naar het opstarten en inrichten op locaties, het gebruik van communicatiemiddelen en het verwerken van meldingen en informatievragen.

3. Berichtenverkeer testen

Daarna wordt het berichtenverkeer tussen een noodsteunpunten en het coördinatiepunt getest, eenmaal het noodsteunpunt Den Horn en het coördinatiepunt Zuidhorn en eenmaal het noodsteunpunt Farmsum en het coördinatiepunt Delfzijl. Hier wordt geoefend met de manier van communiceren via de beschikbare verbindingsmiddelen, etherdiscipline en overzicht houden in de meldingen. Centraal staat het afhandelen van 112-meldingen en het verzorgen van informatiemanagement door het coördinatiepunt.

4. Twee praktijktesten

De pilot wordt afgesloten met twee praktijktesten waarbij inwoners actief worden betrokken. De praktijktest in Den Horn is op 7 november en van Farmsum op 14 november. Tijdens deze testen worden de noodsteunpunten en coördinatiepunten daadwerkelijk geopend en voeren zij hun beoogde werkzaamheden uit in een realistische setting. Hierbij wordt gekeken naar hoe een vraag en melding verloopt van binnenkomst tot afhandeling. Zowel het noodsteunpunt als het coördinatiepunt voeren hun kernfuncties uit. We kijken naar hoe de processen, informatie- en communicatiestromen, werkafspraken, bezetting en ondersteuning in de praktijk werken. De crisisorganisatie en operationele diensten worden gesimuleerd via tegenspel en oefenen niet mee. De uitkomsten van deze praktijktesten vormen samen met de overige testresultaten een belangrijke bouwsteen voor de evaluatie.

In het geheel aan oefeningen en testen richten we ons op de inrichting van de organisatie, processen, verbindingen en samenwerking. We testen en oefenen niet de bekwaamheid of vaardigheden van de bemensing.

Rondom de praktijktest in Farmsum vindt gelijktijdig een driedaagse oefening plaats van reservisten van Defensie. Ook levert het Rode Kruis een bijdrage aan deze test in de praktijktest in Farmsum. Deze activiteiten staan los van de pilot noodsteun- en coördinatiepunten en maken geen onderdeel uit van de evaluatie.

Landelijke context

Het NIPV publiceert periodiek tussenpublicaties over de voortgang van de landelijke pilots noodsteun- en coördinatiepunten. Een belangrijk aspect dat in de meest recente publicaties is uitgelicht, betreft het beeld van noodsteunpunten als lokaal informatie- en contactpunt voor inwoners. Uit onderzoek blijkt namelijk dat inwoners in dergelijke situaties vooral behoefte hebben aan informatie over wat er aan de hand is, handelingsperspectieven en informatie over het welzijn van naasten. Ook benadrukken de publicaties, als opgedane ervaringen in andere

regionale pilots, het belang van bestaande sociale netwerken, vrijwilligersinitiatieven, maatschappelijke organisaties en sleutelfiguren in wijken en dorpen,

De tussenpublicaties laten zien dat de landelijke pilot steeds meer richting geeft aan de beoogde kernfuncties. Deze informatie wordt binnen de Groningse pilot gebruikt ter inspiratie. De uitvoering van de Groningse pilot blijft gericht op de test- en oefenaanpak zoals hiervoor toegelicht.

Kanttekeningen/risico's

- De landelijke uitgangspunten voor noodsteun- en coördinatiepunten zijn nog in ontwikkeling. Structurele keuzes over inrichting, schaal en financiering volgen pas na landelijke evaluatie en besluitvorming.
- De Groningse pilot wordt uitgevoerd op beperkte schaal. Vragen over regionale opschaling, beheer, onderhoud en structurele bezetting kunnen daarom pas na evaluatie nader worden beoordeeld.

Financiële paragraaf

Voor de pilot noodsteun- en coördinatiepunten is in 2026 een incidenteel budget van € 580.000 beschikbaar gesteld. Deze middelen worden ingezet voor de voorbereiding, inrichting, materiële voorzieningen, oefeningen en personele inzet van de VRG en de deelnemende gemeenten.

In het programmaplan Weerbaarheid is uitgegaan van structurele financiering vanaf 2027. Landelijk wordt er nu op voorgesteld om eerst op basis van de pilotresultaten en een landelijke businesscase te komen tot afspraken over de structurele inrichting, financiering en bekostiging vanaf 2028. Daarom wordt voor 2027 een tijdelijke financiële verdeelsystematiek voorbereid. Deze is op 14 september 2026 besproken in de BAC Crisisbeheersing en wordt verder uitgewerkt binnen de Bestuurlijke Tafel Weerbaarheid. Het voorstel daarbij is dat 50% van de beschikbare middelen gelijk over de veiligheidsregio's wordt verdeeld en 50% naar rato van het inwoneraantal. Het AB wordt geïnformeerd over de consequenties voor onze regio wanneer definitieve besluitvorming heeft plaatsgevonden.

Vervolgtraject

In het najaar van 2026 worden de verschillende test- en oefenactiviteiten uitgevoerd. Na afronding van de pilot wordt een regionale eindevaluatie opgesteld. Deze evaluatie wordt eerst besproken binnen de begeleidingsgroep weerbaarheid, zodat bestuurlijke duiding aan de resultaten kan worden toegevoegd. Het streven is om het Algemeen Bestuur op 10 december 2026 te informeren over de uitkomsten van de pilot, de belangrijkste leerpunten en de betekenis daarvan voor eventuele vervolgstappen binnen Groningen. Vervolgens wordt de evaluatie aangeboden aan het NIPV als onderdeel van de landelijke evaluatie van de pilot.

Afstemming/consequenties

	Afgestemd	Consequenties
Juridisch	☐	N.v.t.
Financieel	☐	N.v.t.
Personeel	☐	N.v.t.
IM/ICT	☐	N.v.t.
Communicatie	☐	N.v.t.
Inkoop	☐	N.v.t.
Overig	☐	N.v.t.